MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

2022

SANSKRIT — GENERAL

Paper : GE/CC-4

(Sanskrit Grammar)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Section - A

Unit - I

(Marks : 20)

1. अधोलिखितयोः कस्यचि***देकस्य*** उत्तरं प्रदेयम्।

(a) कति उच्चारणस्थानानि सन्ति? कानि च तानि? कण्ठ्यवर्णानां तालव्यवर्णानां च उल्लेखः विधेयः। 1+3+6

(b) कति माहेश्वरसूत्राणि वर्तन्ते? तेषु कति वर्णाः इत्संज्ञकाः? के च ते? 1+1+8

2. निम्नलिखितेषु ***पञ्चानां*** प्रश्नानाम् उत्तरं संक्षिप्ततया लेखनीयम्। 2×5

(a) किं सवर्णसंज्ञाविधायकं सूत्रम्?

(b) 'हलन्त्यम्' इति सूत्रस्य कोऽर्थः?

(c) केन प्रत्याहारेण निखिलस्वराणां बोधो भवति?

(d) केषां वर्णानाम् उत्पत्तिस्थानं मूर्धा?

(e) पदसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?

(f) प्रयत्नः कतिविधः?

(g) के खलु उष्मवर्णाः?

Section - B

Unit - II

(Marks : 10)

3. अधोलिखितेषु ***पञ्चानां*** प्रश्नानाम् उत्तरं ***संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या*** च लेखनीयम्। 2×5

(a) 'झलां जशोऽन्ते'—इति सूत्रस्य उदाहरणद्वयं लिख्यताम्।

(b) सन्धौ 'वाग्हरिः'—इत्यस्य विकल्पेन किं रूपं भवति?

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

(c) 'तस्मिन्नद्रौ' इत्यत्र केन सूत्रेण कः आगमः?

(d) चिन्मयम्— इत्यत्र सन्धिविच्छेदः करणीयः।

(e) 'तोलि' इति सूत्रस्योदाहरणं दीयताम्।

(f) 'स्तोः श्चुना श्चुः' इति सूत्रस्य कोऽर्थः?

(g) विद्वान् + लिखति– इत्यस्य सन्धिकार्यं प्रदर्श्यताम्।

Section - C

Unit - I

(Marks : 35)

4. अधोलिखितयोः कस्य*चिदेकस्य* उत्तरं ***संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या*** च देयम्।

(a) लघुसिद्धान्तकौमुदीमनुसृत्य अपादानकारकविधायकं सूत्रमुल्लिख्य तद् व्याख्यायताम्। तत्र पञ्चमीविधायकं सूत्रं किम्? 2+6+2

(b) किम् अकथितं कर्म? केषां धातूनां प्रयोगे अकथितं कर्म भवति? वरदराजानुसारेण 'अकथितं च'– सूत्रस्य व्याख्या कार्या। 2+4+4

5. अधोरेखाङ्कितेषु यथामति ***त्रयाणां*** सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं कारकविभक्ति-प्रयोगः ***संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या*** च निर्णेयः। 2×3

(a) <u>विप्राय</u> गां ददाति।

(b) <u>अग्नये</u> स्वाहा।

(c) <u>तिलेषु</u> तैलम्।

(d) राजा <u>रथेन</u> गच्छति।

(e) द्रोणः व्रीहिः।

6. निम्नलिखितेषु यथामति ***त्रयाणां*** संशोधनं ***संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या*** च कार्यम्। 1×3

(a) नमः शिवे।

(b) वृक्षं फलं पतति।

(c) सिंहः वनं वसति।

(d) बालकः ग्रामे गच्छति।

(e) मातरि स्मरति।

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

7. अधोलिखितयोः कस्य***चिदेकस्य*** उत्तरं प्रदेयम्।

(a) करणकारकविधायकं प्रधानं सूत्रं किम्? तस्य व्याख्या वरदराजानुसारेण कार्या। 2+8

(b) कः शेषः? शेषार्थः लघुसिद्धान्तकौमुदीमनुसृत्य व्याख्यायताम्। 2+8

8. निम्नप्रदत्तेषु यथाभिलाषं ***विषयद्वय***माश्रित्य टीका लिख्यताम्। 3×2

(a) उपपदविभक्तिः।

(b) सम्बोधनम्।

(c) आधारः।

अथवा,

निम्नप्रदत्तेषु यथाभिलाषं प्रश्न***द्वयं*** समाधेयम्।

(a) कर्मलक्षणं सोदाहरणं लिख्यताम्। 3

(b) 'कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्' इति सूत्रे 'अभिप्रैति' इति पदस्य कोऽर्थः? सम्प्रदाने का विभक्तिः भवति? 2+1

(c) अनुक्ते कारके का विभक्तिः भवति इति ससूत्रम् उल्लिख्यताम्। 1+2

MGC Library